

Handläggare
Peter Ahlström
Telefon: 08-50828438

Till
Idrottsnämnden
2024-12-17

Samordna och stöd stadsdelarnas arbete med inrättande av så kallade "fritidsbibliotek"

Svar på motion av Johan Nilsson (M) KS 2024/927

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Johan Nilsson (M) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att samordna och stödja stadsdelarnas arbete med inrättande av så kallade "fritidsbibliotek". I motionen argumenterar han för att staden bör samordna varumärke, kommunikation och lånesystem mellan sina nuvarande och tillkommande fritidsbibliotek.

I detta tjänsteutlåtande lämnar idrottsförvaltningen sina kommentarer till motionen och dess intentioner. Sammanfattningsvis stödjer förvaltningen en samordning av etableringen av fritidsbibliotek genom att stadsdelsnämnderna ansluter sig till Fritidsbanken Sverige och etablerar fritidsbanker.

Ärendet

Johan Nilsson (M) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att samordna och stödja stadsdelarnas arbete med inrättande av så kallade "fritidsbibliotek". Det har samma funktion som bibliotek för böcker men lånar istället ut idrotts- och friluftsutrustning. I motionen argumenterar han för att staden bör samordna varumärke, kommunikation och lånesystem mellan sina nuvarande och tillkommande fritidsbibliotek. Anledningen som anförs är att det ska underlätta för medborgaren att hitta och känna igen ett fritidsbibliotek samt att kunna få tag i önskade fritidsartiklar. På så sätt kan staden arbeta mer likriktat och spara resurser i förhållande till att alla verksamheter arbetar på eget sätt.

I motionen ges följande exempel på frågeställningar som borde ges svar i riktlinjer för hur staden ska arbeta med fritidsbibliotek.

Ska det finnas ett fritidsbibliotek i varje stadsdelsnämndsområde eller går det att ha färre, men mer välsorterade, verksamheter med mer generösa öppettider?

Ska allt bygga på återbruk av skänkta föremål, eller kan även nya föremål köpas in?

På vilket sätt kan samarbete med näringslivet etableras och sponsring tillåtas?

Ska stadens fritidsbibliotek bli medlemmar i någon övergripande organisation eller ska staden ansvara för sitt varumärke själv?

Ska stadens olika fritidsbibliotek ha (och bygga upp) olika lånesystem eller ska det finnas ett samordnat lånesystem (likt stadsbibliotekets)?

Ska stadens fritidsbibliotek ha synkade öppettider?

Ska stadsdelsnämnderna hyra in nya lokaler för fritidsbibliotekens tillkomst eller finns det möjlighet att samnyttjande med andra verksamheter?

Hur ska stadens fritidsbibliotek bemannas? Går det att etablera ett övergripande samarbete med föreningar eller med arbetsmarknadsinsatser?

Hur ska stadens fritidsbibliotek marknadsföras, namnges och grafiskt profileras? Ska det göras på 11 olika sätt utifrån vad respektive stadsdel väljer?

Ärendets beredning

Motionen har remitterats från kommunstyrelsen för yttrande senast den 27 december 2024. På idrottsförvaltningen har ärendet beretts av idrottsstrategiska enheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar motionärens syn att det vore fördelaktigt för stockholmarna om staden hade en samordnad modell för att organisera fritidsbibliotek.

Idrottsnämnden har sedan tidigare och även i 2025 års budget ett uppdrag att bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att öppna och driva fritidsbibliotek. Det arbetet har till stor del bestått i att sprida förvaltningens kunskap, samla till möten samt förmedla information och kontakter internt och externt. Idrottsförvaltningen har däremot

inget mandat att styra stadsdelsförvaltningarnas arbete, inklusive etablering av fritidsbibliotek. Därför har det varit möjligt för stadsdelsnämnderna att välja olika organisationsformer för sin verksamhet utan hänsyn till övriga stadsdelsnämnder.

I nuläget har stadsdelsnämnderna i Farsta, Hässelby-Vällingby samt Järva valt att starta fritidsbibliotek i egen regi. Skärholmens stadsdelsnämnd har nyligen startat en fritidsbank. Förvaltningen har fått information om att det förekommer planering för etablering av ytterligare fritidsbanker i staden.

Förvaltningen förordar att stadsdelsnämnderna blir medlemmar i Fritidsbanken Sverige och etablerar fritidsbanker om de ska etablera en sådan här verksamhet. Fritidsbanken Sverige är en ideell, nationell förening som äger varumärket Fritidsbanken. En övervägande andel av medlemmarna är kommuner. En fritidsbank lånar kostnadsfritt ut, huvudsakligen skänkt, idrotts- och friluftsutrustning.

Anledningen till att förvaltningen förordar detta är att verksamheten får tillgång till ett digitalt, sammankopplat lånesystem. Då går det enkelt att följa tillgången till utrustning i staden, länet och landet. Det ger också en enhetlighet i marknadsföring och kommunikation och tillgång till den samlade erfarenhet som finns där. Fritidsbanken är också huvudaktör i flera viktiga satsningar, exempelvis en statlig satsning på stora mängder parasportutrustning och en satsning av NHL (National Hockey League) på 40 kompletta paket av ishockeyutrustning som ska kunna lånas ut i Sverige via Fritidsbanken. Dessa placeras nu i Skärholmens fritidsbank och blir en vital del i stadens satsning med Svenska Ishockeyförbundet inför ishockey-VM i maj 2025. Ett medlemskap i Fritidsbanken Sverige är enligt förvaltningens bedömning den klart mest kostnadseffektiva lösningen för en sådan här verksamhet.

Sammantaget ser förvaltningen stora fördelar för staden om stadsdelsförvaltningarna etablerar fritidsbanker när de vill erbjuda lån av idrotts- och fritidsutrustning. I förlängningen skapar denna samordning ett mervärde för stockholmarna eftersom de får tillgång till en nationell plattform för satsningar på ökad tillgänglighet av utrustning som de inte får med lokala utlåningsverksamheter och kan ta del av de nationella satsningar som genomförs genom Fritidsbanken Sverige.

Marina Högländ
Idrottsdirektör
Idrottsförvaltningen

Peter Ahlström
Idrottsstrategisk chef
Idrottsförvaltningen

Bilaga

Motion om att samordna och stödja stadsdelarnas arbete med inrättande av så kallade "fritidsbibliotek" av Johan Nilsson (M)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Marina Högländ, Idrottsdirektör	2024-12-03
Peter Ahlström, Idrottsstrategisk chef	2024-12-03